

ט"ז באדר ב' תשע"ד, 18/3/2014

מידעון חינוך לקיימות 2

דבר המפמ"ר

בתרבויות רבות תחילת עונת האביב נתפסת כמבשרת התחדשות, וככזו היא מעוררת מוטיבציה לשינוי וטיהור פיזי ורוחני, המיושמת לעתים בניקיון יסודי - ניקיון האביב.

ביהדות ההכנות לפסח, חג האביב, מונעות באופן מסורתי על ידי הצורך להכשיר את הבית מחמץ, ומספקות עילה לניקיון וסדר יסודי. (ויקיפדיה)

הבית שלנו הוא גם הבית הפיזי, הבית הגופני, הרוחני וגם הסביבה שבה אנו חיים. כמו שאנו דואגים לניקיון של הבית הפיזי ושל הבית הגופני, עלינו לדאוג לסביבה.

קיומנו בסביבה מותנה ביחסי הגומלין ובאיזון ההרמוני העדין בין האדם לטבע. אנו יודעים ומבינים שמשאבי הטבע חיוניים לקיומנו ולרווחתנו, והטבע הוא משאב רוחני ותרבותי. למרות זאת לעתים קרובות האיזון מופר, והטבע מנוצל לצורכי האדם בלי להתחשב בסביבה. הפתרון למשבר הסביבתי מותנה בשינוי היחס של האדם לסביבה ולטבע. חשוב אם כך שנאמץ גישה המכבדת את הסביבה, שומרת על ניקיונה, צורכת פחות, משתמשת במשאבים באופן מושכל ומתחשב גם בדורות הבאים. זוהי תפיסה תרבותית של קיימות.

יום הניקיון הלאומי הוא הזדמנות להעלות את המודעות לקשר וליחס שבין האדם לסביבה, להבנת החשיבות של הטבע לאדם, להבניית ערכים של כבוד לסביבה, אחריות ומחויבות לשינוי הרגלים ופעולה למען הסביבה.

השנה יחול יום הניקיון הלאומי ביום ג', כ"ג באדר ב' תשע"ד, 25/3/2014.

[במדור לחינוך לקיימות](#) תמצאו חומרים רבים והצעות לפעילות בנושא יום הניקיון הלאומי ויום הניקיון הבין-לאומי.

שושי כהן

מפמ"ר מדע וטכנולוגיה

מנהלת תחום מדעים

אירועים קרובים

25/3/2014 - יום הניקיון הלאומי - חומרים ורעיונות לפעילויות והפעלות תמצאו במדור חינוך לקיימות באתר המינהל למדע וטכנולוגיה.

30/3/2014 - יערך טקס הסמכת בתי ספר ירוקים במחוז דרום.

9/4/2014 - יערך הכנס ה-14 לחינוך סביבתי תשע"ד

אדם בתוך מקום הוא גר: על מקומיות, חינוך וקיימות

הכנס יעסוק בשאלות של חינוך מבוסס מקום, זהות ותחושת שייכות למקום וזיקתם לקיימות, בתיאוריה, במחקר ובפרקטיקה. הכנס יערך ביום רביעי, ט' בניסן תשע"ד, 9/4/2014, בקמפוס אמנויות של מכללת סמינר הקיבוצים.

מהנעשה בשטח: "בשביל חוף הכרמל"

במסגרת התכנית המשולבת לחינוך לקיימות - מועצה אזורית חוף הכרמל מיזם ישובי כולל לחיזוק השייכות וערכי הקיימות

חמשת עמודי התווך	תיקון עולם	תרבות האדם	פליאה	מגוון ביולוגי	תרבות הצריכה
------------------	------------	------------	-------	---------------	--------------

למידה חוץ כיתתית וחוף בית ספרית

אחידות וייחודיות

רצף חינוכי מגיל 3 ועד 18

חינוך מבוסס מקום
place based learning

ילדים מלמדים ילדים

עקרונות מרכזים במיזם

"בשביל חוף הכרמל"

מנהלי בתיה"ס של המועצה אזורית חוף כרמל ביחד עם מנהל אגף החינוך במועצה דני גילדין, מובילים מזה שנה מיזם יישובי בכל מוסדות החינוך במועצה מגני הילדים ועד החטיבה העליונה. מטרת העל של המיזם לקדם ערכים של שייכות, קיימות וחדשנות חינוכית. תהליך פיתוח התוכן של המיזם נעשה במהלך יישובי משותף עם הגב' חני שדה ממשרד החינוך מחוז חיפה, המינהל ההתיישבותי, מחוז חיפה של המשרד להגנת הסביבה והרשת הירוקה.

המיזם היישובי שכולל את כל מוסדות החינוך במועצה, מתרחש על שביל היקפי שאורכו כ-100 ק"מ. כל בית ספר במועצה קיבל מקטע בשביל שעליו יקיים את עיקר הפעילות.

במסגרת המיזם עוברים כל צוותי החינוך בחוף הכרמל השתלמויות של "התכנית המשולבת לחינוך לקיימות" של המשרד להגנת הסביבה ומשרד החינוך ובהפעלת הרשת הירוקה, בהובלת חגית גפן וד"ר יעל ברקי המלווה את המיזם כולו. בהשתלמויות המורים מעמיקים בלמידת מושגים בקיימות המהווים את עמודי התווך של המיזם - פליאה, מגוון ביולוגי, תרבות אדם, תרבות צריכה ותיקון עולם, ומקבלים כלים פדגוגיים להוראה חוץ כיתתית והוראת עמיתים שהם מעקרונות המיזם.

אגף החינוך בחוף כרמל בחר לעודד ולקדם "חינוך מקומי מקיים" כציר מארגן לחינוך לקהילה ולסביבה במקום מתוך אמונה שחינוך כזה יקדם מפגש ישיר של התלמידים והקהילה עם הסביבה העשירה והיכרות עמוקה אתה; ייצור תחושת שייכות מקומית וקידום פעולה במרחב המקומי ליצירת "סיפור משותף" לתלמידים ותושבי המועצה האזורית חוף הכרמל, כבסיס ערכי ואיכותי לקידום ערכי קיימות סביבתיים וחברתיים כאחד.

מידע וקישורים מעניינים:

1. [מכתב מנכ"לית משרד החינוך לקראת יום הניקיון הלאומי תשע"ד](#).
2. במדור [חינוך לקיימות](#), באתר המינהל למדע וטכנולוגיה, הוספנו חומרי למידה, פעילויות והפעלות בנושא: "[אנרגיה חלופית וחסכון באנרגיה](#)". החומרים מיועדים לבתי הספר היסודיים וחיטבות הביניים.
3. את מסמך המדיניות "[התכנית המשולבת לחינוך לקיימות - מסמך המדיניות תשע"ד](#)" תמצאו במדור לחינוך לקיימות. מסמך מדיניות זה יסייע להיערכותם של בתי ספר העומדים להצטרף ל"תכנית המשולבת לחינוך לקיימות".
4. [מבנים ירוקים](#) משפרים משמעותית את הציונים של התלמידים.
5. "[מהפח למטבח](#)" - סרטון של עמותת אדם טבע ודין העוסק בהפקדת פסולת במקור.
6. "[גארבג' טיים](#)" - סדרת כתבות של ערוץ 10 בנושאי סביבה בישראל.
7. "[הים שלי](#)" - סרט תיעודי המספר על דיג יתר בים התיכון.

שבוע טוב לכולם
צוות חינוך לקיימות ארצי
נירה, רחל, מיכל ויהבית